RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	18 december 2023
Voorstelnummer	D700212
Datum raadsvoorstel	14 november 2023
Portefeuillehouder(s)	M. ten Bruggencate
Commissie	Raadscommissie
Datum commissie	4 december 2023
Soort agendering	Ter advisering
Agendapunt	
Team	RO - Beleid en Vastgoed
Opsteller	Maikel Wonder
Datum B&W besluit	21 november 2023
Bijlagen:	2

Onderwerp **:** Uittreden Heiloo uit GR RAUM

Voorgesteld besluit

1. Per 1 januari 2026 uit de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) te treden;
2. vooruitlopend op de uittreding vanaf 1 januari 2024 niet meer actief deel te nemen aan vergaderingen en bestuurlijke besluitvorming van GR RAUM;
3. geen zienswijzen meer af te geven op aangeboden stukken van GR RAUM;
4. het algemeen bestuur van GR RAUM met een brief op de hoogte te stellen van de besluitvorming.

Geheimhouding

☐ Ja **x** Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De gemeente Heiloo is participant in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM). Op het moment neemt de gemeente zowel ambtelijk als bestuurlijk deel aan vergaderingen en doet mee in de besluitvorming van het schap. De raad van Heiloo wordt gevraagd om zienswijzen, op in ieder geval de kadernota en financiële jaarstukken van het RAUM. De gemeente Heiloo heeft geen grondposities in het RAUM. Heiloo bevindt zich namelijk buiten het grensgebied van het RAUM. Een gevolg daarvan is dat er minder betrokkenheid gevoeld wordt bij de bestuurlijke keuzes die gemaakt (moeten) worden.

In dit advies ligt een voorstel voor om uit te treden uit de regeling. Aanleiding hiervan is de commissievergadering van 6 juni 2023 over de zienswijze op de financiële jaarstukken van het RAUM. Tijdens de commissiebehandeling hebben commissieleden gevraagd om te kijken naar beëindigen van deelname aan het RAUM. De portefeuillehouder heeft toegezegd met een bespreeknotitie te komen en de raad te informeren wat de kosten zijn om uit te treden. Dit raadsvoorstel kan gezien worden als de bespreeknotitie, waarin de voor- en nadelen zijn afgewogen.

Daarnaast is een sluitende financiering van de gemeente Heiloo vanaf 2026 onzeker. Het herzien van ambities en daarvoor beschikbaar gestelde (financiële) middelen kan bijdragen aan een oplossing voor dit probleem (zie programmabegroting gemeente Heiloo 2023). Hieronder valt ook het beoordelen van de toegevoegde waarde van deelname aan het RAUM.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vormt het wettelijk kader.
Daarnaast is de werkwijze vastgelegd in de GR RAUM.

Artikel 34 uit GR RAUM schrijft voor:

Artikel 34 Uittreding
1. Uittreding uit deze regeling kan geschieden met ingang van het derde kalenderjaar volgend op de toezending van het betreffende besluit van de uittredende deelnemer aan het algemeen bestuur.

2. Uittreding geschiedt onder door het algemeen bestuur na overleg met deelnemers te stellen regelen die in ieder geval betreffen de voort te zetten verplichtingen van de uittredende deelnemer betreffende de rente en aflossing van geldleningen bedoeld in artikel 32, eerste lid en andere langlopende verplichtingen met een resterende looptijd van ten minste 5 jaar.

3. Het algemeen bestuur stelt binnen drie maanden nadat het besluit tot uittreding is ontvangen een ontwerp vast voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling aan de gevolgen van de uittreding en zendt dit ontwerp aan de deelnemers met het verzoek binnen drie maanden na verzending van dat ontwerp inzake de vaststelling ervan een besluit te nemen.

De GR RAUM is een gemengde regeling. Dat wil zeggen dat zowel het college als de raad moeten besluiten tot uittreden.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Toelichting op besluitpunten 2 en 3

Als uw raad besluit uit te treden, wordt daarbij voorgesteld om vanaf 1 januari 2024 niet meer actief deel te nemen aan vergaderingen en bestuurlijke besluitvorming van het RAUM (besluitpunt 2) en geen zienswijzen meer af te geven op aangeboden stukken van het RAUM (besluitpunt 3).

Een participant kan deelnemen aan vergaderingen, besluitvorming en zienswijzen indienen tot het moment van uittreden. Het moment van uittreden ligt op 1 januari 2026 bij besluit tot uittreden in december 2023, conform de uittredingsregels van de GR RAUM. Er wordt dus gevraagd om in de periode tussen besluit tot uittreden en het daadwerkelijke moment van uittreden niet meer actief deel te nemen aan vergaderingen, bestuurlijke besluitvorming en geen zienswijzen in te dienen.

Dit heeft positieve effecten op ambtelijke en bestuurlijke capaciteit (zie kopje ‘voordelen van uittreden’). Daarnaast is het vreemd om mee te beslissen over bijvoorbeeld de financiële positie en toekomst van het schap als al besloten is om uit te treden. De raad van de gemeente Bergen heeft in 2019 bij het besluit tot uittreden uit Recreatieschap Geestmerambacht om dezelfde redenen besloten om vooruitlopend op uittreding niet meer deel te nemen aan vergaderingen, besluitvorming en geen zienswijzen meer in te dienen.

Voordelen van uittreden

Deelname aan de GR RAUM is voor Heiloo niet noodzakelijk voor uitvoering van een wettelijk taak. In het collegeprogramma van Heiloo of lokaal beleid zijn geen ambities of gewenste ontwikkelingen opgenomen ten aanzien van het RAUM. De gemeente Heiloo heeft geen grondposities in het RAUM. Heiloo bevindt zich namelijk buiten het grensgebied van het RAUM. Een gevolg daarvan is dat er minder betrokkenheid gevoeld wordt bij de bestuurlijke keuzes die gemaakt (moeten) worden.

Een ander voordeel is dat vanaf het moment van uittreden geen participantenbijdrage meer betaald hoeft te worden. Dit heeft echter pas effect vanaf het jaar van uittreden. Dat is in 2026 als uw raad in december besluit uit de GR RAUM te treden. De termijn van 3 kalenderjaren is bepaald zodat alle deelnemers en het schap zich aan kunnen passen aan de nieuwe situatie. De gemeente betaalt over 2024 een bedrag van ca € 32.000,- aan participantenbijdrage. Door indexatie is dit ieder jaar iets hoger.

Een ander bijkomstig voordeel van uittreden is een besparing op bestuurlijke en ambtelijke capaciteit. Op dit moment nemen we deel aan vergaderingen, doen mee in de besluitvorming van het schap en wordt uw raad gevraagd om zienswijzen. Het voordeel van uittreden zit hier met name op de bestuurlijke capaciteit. Er hoeft geen zitting meer genomen te worden in het bestuur van het RAUM en uw raad hoeft geen zienswijzen meer in te dienen (op in ieder geval de kadernota en financiële jaarstukken van het RAUM). Binnen het BUCH-samenwerkingsverband blijven Uitgeest en Castricum actief in het RAUM, die gebruik maken van gelijksoortige ambtelijke ondersteuning. De impact op ambtelijke inzet is daarom kleiner dan de impact op bestuurlijke inzet.

Nadelen van uittreden

Er zijn bezoekers vanuit de gemeente Heiloo die gebruik maken van het RAUM om te recreëren. Sinds 2022 worden de bezoekers van de (deel)gebieden gemeten naar herkomst (zie bijlage rapportage recreatiemonitor 2022, hoofdstuk 3). Het aantal (herhaal)bezoeken

aan het RAUM vanuit Heiloo was in 2022 ca. 4.700. Het is in het belang van de gemeente dat haar inwoners recreatiemogelijkheden hebben. Het RAUM heeft daarom meerwaarde voor de gemeente. Kanttekening bij dit argument is dat het aantal bezoekers vergeleken met de andere participanten erg klein is. Bovendien is er geen vergelijking gemaakt met andere bezoekersaantallen aan bijvoorbeeld het strand- of duingebied, waar vele inwoners van Heiloo recreëren.

De gemeente moet voor uittreden een uittreedsom betalen (zie artikel 34, lid 2 van de GR RAUM) en betaalt tot het moment van uittreden de jaarlijkse participantenbijdrage. Er is dus geen sprake van een besparing op de korte termijn.

Daarnaast kan er een domino-effect optreden bij uittreding (zie kopje risico's). Het uittreden van Heiloo kan negatieve effecten hebben op de regionale samenwerking en de samenwerking tussen gemeenten. Het is belangrijk dat als Heiloo uit het RAUM treedt, het blijft participeren in recreatieve ontwikkelingen in regionaal verband. Recreatie is niet aan gemeentegrenzen gebonden.

Conclusie
De conclusie is dat het RAUM een meerwaarde heeft voor de gemeente Heiloo door de inwoners uit de gemeente die het RAUM bezoeken, maar dat dit niet in verhouding staat tot de kosten en bestuurlijke en ambtelijke inzet benodigd om Heiloo in de regeling te laten participeren. Dat rechtvaardigt een bestuurlijke wens om uit te treden uit de GR RAUM.

Relatie tot wijziging GR
Op dit moment loopt er een traject om de GR van het RAUM te wijzigen. De GR moet voor 1 juli 2024 gewijzigd zijn om aan de Wgr te voldoen. Op dit moment is de planning dat eind 2023 alle raden en staten instemmen met de gewijzigde GR. Dit wordt in een separaat voorstel aan uw raad voorgelegd.

Inwerkingtreding van de gewijzigde GR volgt waarschijnlijk aan het begin van 2024 (januari of februari). In de gewijzigde GR zijn de spelregels voor uittreden duidelijker opgenomen. Dit schept meer duidelijkheid over de procedure. Een belangrijke procesverduidelijking is dat de participant die voornemens is uit te treden een indicatie kan opvragen bij het AB. De termijn van uittreden is in de nieuwe GR ongewijzigd.

De nieuwe GR heeft ook een artikel opgenomen waarin uitgebreider staat opgenomen welke kosten vergoed moeten worden bij uittreding. Dat wil niet zeggen dat uittreden onder de nieuwe GR financieel nadeliger is dan onder de huidige GR, want de kostenberekening is niet beperkt tot hetgeen in de huidige GR zwart op wit staat, maar omvat in ieder geval een vergoeding van langlopende verplichtingen door geldleningen. Het is dus niet te zeggen dat uittreden duurder of goedkoper is nadat de nieuwe GR gepubliceerd is.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN
De overwegingen die ons college aan uw raad meegeeft zijn opgenomen in bovenstaande toelichting op het advies. Er is geen alternatieve afweging gedaan.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE
Heiloo participeert in het RAUM samen met Uitgeest, Castricum, Alkmaar, Zaanstad, Heemskerk, Beverwijk en de provincie Noord-Holland. Heiloo heeft in 2021 een positieve zienswijze afgegeven ten aanzien van het visiedocument van het RAUM. Het is belangrijk dat Heiloo blijft participeren in recreatieve ontwikkelingen in regionaal verband. Recreatie is

niet aan gemeentegrenzen gebonden. Recent is bijvoorbeeld het document ‘Recreatief Grid Laag Holland’ verschenen, welke de grenzen van het recreatieschap overstijgt.

RISICO’S
Er is een risico op uittreden door andere participanten als mogelijk domino-effect van een eventuele beslissing van Heiloo. In de AB vergadering van oktober 2023 waar de portefeuillehouder van Heiloo de intentie van het college heeft uitgesproken uit te treden en aan heeft gegeven dat de raad twijfels heeft bij deelname, heeft Heemskerk aangegeven dat dit mogelijk leidt tot gelijksoortige sentimenten in de raad van Heemskerk. Alkmaar geeft aan dat in de raad besproken is dat zij ook het samenwerkingsverband onder de loep nemen zodra er een participant uittreedt. Als er enkele participanten uittreden is er een risico dat de resterende deelnemers er niet uitkomen in de reorganisatie en de GR mogelijk opgeheven moet worden. Dat is geen onrealistisch scenario, want het RAUM is op het moment druk bezig met het gezonder maken van de eigen financiën door het vergroten van de inkomstenmogelijkheden. Desondanks wordt naar alle waarschijnlijkheid meer van de participanten gevraagd in de kadernota 2025 van het RAUM.

Een opgeheven schap maakt de toekomst van het hele gebied onzeker en kan ervoor zorgen dat de meerwaarde van het gebied voor Heiloo verdwijnt. Daarnaast kan het zeer negatieve (financiële) gevolgen hebben voor de betrokken partners in het RAUM inclusief Uitgeest en Castricum.

FINANCIËN
De gemeente moet voor uittreden een uittreedsom betalen (zie artikel 34, lid 2 van de GR RAUM). De precieze financiële gevolgen waren tijdens de behandeling in het college nog niet in beeld, omdat het college nog in afwachting was van de kostenindicatie van het RAUM. Daarom is deze nog niet opgenomen in dit raadsvoorstel. Het stuk waarin de financiële gevolgen worden genoemd wordt nagezonden naar de raad uiterlijk 31 november en bij de raadstukken gepubliceerd. Het belang van Heiloo om de mogelijkheid te hebben dit jaar nog een besluit te nemen is dat uittreden volgens de GR geschiedt per kalenderjaar. Dat betekent dat als uw raad dit jaar geen besluit neemt, uittreden een jaar later plaatsvindt en er nog een jaar langer een participantenbijdrage betaald wordt. Zonder de kostenindicatie van het RAUM is het echter niet mogelijk een (verantwoord) besluit te nemen.

DUURZAAMHEID
n.v.t.

PARTICIPATIE
n.v.t.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE
Na besluitvorming wordt het algemeen bestuur van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer per brief geïnformeerd over het college- en raadsbesluit.

BIJLAGEN
1. Rapportage recreatiemonitor 2022
2. Conceptbrief aan het algemeen bestuur RAUM

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

Programmabegroting gemeente Heiloo 2023 – Programma 4: Een financieel gezonde gemeente.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

F.H.W. de Jong
secretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester